MIESIĘCZNIK HERALDYCZNY

WYDAWANY PRZEZ ODDZIAŁ WARSZ. POLSKIEGO TOW. HERALDYCZNEGO

Nr. 4. Warszawa, Kwiecień 1934 Rok XIII.

WARUNKI PRZEDPŁATY:
Członkowie Polskiego Towarzystwa Heraldycznego, którzy uiścili roczną wkładkę w wysokości 24 zł., otrzymują bezpłatnie „Miesięcznik" oraz „Rocznik". Prenumerata dla niecztonków na „Miesięcznik" wynosi rocznie w kraju: zł. 18, — zagranicą: zł 20.

Członkowie Oddz. Lw. winni wpłacać na konto P. K. O. № 153.091, członkowie Oddz. Warsz. oraz niecztonkowie na konto P. K. O. № 21.621.
Korespondencję i artykuły nadsyłać pod adresem: Tow. Heraldyczne, Bibl. Ord. Krasińskich, Okólnik 9.

(W RAZIE PRZEWIDZIANEJ ODPOWIEDZI, ZAŁĄCZYĆ DO LISTU ZNACZEK POCZTOWY).

Ze studjów genealogicznych.

I. Nieznany dokument Kazimierza Wielkiego z r. 1344.

W kopji wczesnej, bo z drugiej połowy XV w. przechował się pewien dokument Kazimierza Wielkiego, dotąd nieznany i niedrukowany. Jest to niewątpliwie jeden z najciekawszych dokumentów XIV w., podobnego nie znajdujemy w całym bogatym zasobie dokumentów tego króla. Uzupełnia też on wielostronnie nasze wiadomości o rzeczach i ludziach czasów Łokietka i Kazimierza. Treść też tego dokumentu będzie częściowo podstawą poniższych rozważań.

Dokument ten brzmi jak następuje:

In nomine Domini amen. Quoniam in exequendis predecessorum nostrorum commissionibus et mandatis sic nos debemus [1] effecionem exhibere graciosam, ut in nostris [2] eciam successoribus ex hiis, que agimus, consequencie promptitudinem et exempli relinquamus. Et ut rei geste et racionabiliter ac legittime ordinate plenior habeatur et evidencior appareat certitudo, nos Kazimirus Dei gracia rex Polonie universis et presentibus et posteris, ad quorum noticiam series presencium devenerit, notum facimus clare et publice profitendo, quod cum magnificus princeps Wladislaus pie recordacionis rex eiusdem regni, pater noster, in extremis agens, licet eger corpore, mente nichilominus sanus, convocatis ad hoc suis baronibus nobis sub obediencie filialis debito et attestacione divini iudicii inter cetera principaliter mandando commisisset, ut quamprimum terra Cuyawyensis et civitas Brestensis de manibus cruciferorum ad nostram rediret et deveniret potestatem, hereditates filiorum comitis Stanislai condam heredis in Brzeze, videlicet Jacobi cancellarii Syradiensis, Petri prepositi sancti Floriani et Johannis, nec non Dominici bone memorie, Falislai, Swanthoslai et Jacobi, filiorum, dictas Faliboze, prope civitatem Brzesk [3] iacentes, quas utique ad se devenisse minus iuste senciebat, sine contradiccione reddere aut pro eisdem commutacionem dignam et equivalentem filiis predictorum Stanislai et Dominici

[1] Wyraz niepewny, w kopji silnie skrócony: dm. [2] Słowa in nostris w kopji: iuris, ze znakiem skrócenia. St. Kutrzeba w swym odpisie rozwiązał te słowa na: nostris. [3] Sic, zamiast Brzest, lub wedle j. w. Brestensis, Brest.

debemus assignare. Quia namque iusto seniorum iudicio reddere videtur indignum[4] et ab hereditaria successione aliqualiter alienari, qui iustis paternalium precum instanciis obedire negligit, aut pertinaciter pretermittit. Reverendi itaque patris nostri iussionibus, prout ex successionis et promissi debito astringimur, parere cum omni diligencia cupientes, et non minus meritis fidelium nostrorum dominorum Iacobi et Petri iam dictorum favorabilius inclinati, hereditates nostras sic in wlgari nuncupatas Bobrownyk, super fluvium Pylczam dictum, et Stanowyska, prope eundem fluvium, sitas in terra Sandomiriensi, sepedictis filiis Stanislai et Dominici et successoribus eorundem in personis Jacobi et Petri dominorum antedictorum cum omnibus utilitatibus, fructibus, proventibus, campis, silvis, pratis, borris, mellificiis, fluviis vel fluvio, iure et omni dominio, quemadmodum nos ipsi tenuimus, iure hereditario tenendas, titulo et nomine commutacionis dedimus et in perpetuum irrevocabiliter contulimus possidendas, plenam eciam et omnimodam predictas hereditates donandi, vendendi, commutandi, seu alio quovis modo pro sue et suorum successorum voluntatis arbitrio alienandi ipsis tribuimus facultatem, revocantes omnes donaciones de predictis hereditatibus, quibuscunque quomodolibet factas, quas non credimus, et privilegium seu firmitates super hiis, si que forent, irritantes et penitus annulantes. Et quia ius nostrum, quod in predictis villis et hereditatibus habuimus, cum villis contulimus iure hereditario memoratis, ut res cum iure suo et honore ad predictos transeat possessores, volumus, ut kmethones et incole villarum et hereditatum predictarum in causis et pro causis magnis et parvis, criminalibus et civilibus, capitalibus, scilicet homicidii, mutilacionis manus vel manuum, membri vel membrorum, seu aliis excessibus quibuscunque, vel quomodocumque vocitentur, coram aliquo pallatinorum, castellanorum, iudicum, subiudicum et officialium quorumcumque iudicialiter citati respondere minime teneantur, coram nobis tamen, dum per litteram sigillo nostro signatam evocati fuerint, non alio quam iure Theutonico videlicet Novi Fori, de se conquerentibus respondebunt. Preterea graciam predictis nostris fidelibus facere volentes specialem statuimus, quod racione ostensionis et lecture presentis privilegii coram quocunque homine seu persona iuris sit unus ferto grossorum communium et non magis. In quorum omnium testimonium et evidenciam clariorem presentes dari fecimus nostri sigilli munimine roboratas. Actum Cracovie feria quarta in vigilia Ascensionis Domini anno eiusdem M⁰CCC⁰XL⁰ quarto, presentibus hiis Spicimiro castellano, Ymramo pallatino Cracoviensibus, Petro Sandomiriensi, Andrea Vislicziensi castellanis, Johanne iudice, Jescone venatore Cracoviensibus, Henrico subcamerario Sandomiriensi et pluribus fidedignis etc.[5].

Przychodzi nam zbadać wiarogodność powyższego dokumentu.

Sam fakt podania w ekspozycji szczegółów tyczących się śmierci Łokietka usposabia nas życzliwie: dają się one częściowo sprawdzić, częściowo zaś są tego rodzaju, że trudnoby było przypisać je wymysłowi późniejszego fałszerza. Pod tym względem dokument nasz stoi odosobniony,—na całej bodaj przestrzeni naszych wieków średnich trudnoby było znaleść drugi podobny lub zbliżony do niego przykład.

W braku oryginału, który zapewne zaginął, możemy badać wyłącznie stronę wewnętrzną zabytku. Formuły jego odpowiadają na ogół innym licznym współczesnym dokumentom Kazimierza Wielkiego, nie przedstawiając pola do uwag. Jeżeli jest w nim kilka zwrotów dość niezwykłych, to trzeba też pamiętać, że za czasów Kazimierza typ dokumentu, którym król darowuje majątki lub je zamienia za ziemię należącą do rycerstwa, jest względnie rzadki, jeżeli chodzi o dzielnice rdzennie polskie, stąd też dokumenty takie przedstawiają więcej cech indywidualnych, niż np. tak liczne nadania prawa niemieckiego, lub potwierdzenia kupna—sprzedaży. Dla tego też dokument ten nawet w swej treści musi być traktowany jako zabytek, do którego ocenienia niełatwo byłoby znaleść odpowiednią miarę porównania w tak bogatym skarbcu dokumentów Kazimierza Wielkiego.

---

[4] Tu zapewne brak kilku słów. [5] Etc. jest oczywiście dodatkiem kopisty, którego w oryginale nie było. Odpis powyższego dokumentu otrzymałem przed przeszło 25 laty od St. Kutrzeby. Znajduje się on w Archiwum Głównem, w księdze Castr. Chancin. I. Inscriptiones 1439 — 1499, k. 242, pod datą: f. II, post Assumpt. Marie, 1462, p. t. Copia privilegii hereditatum Bobrowniky et Stanowyska etc. Wyszukanie tego dokumentu dla skolacjonowania zawdzięczam uprzejmości dr. Z. Wdowiszewskiego.

Niespotykaną jest arenga naszego dokumentu „Cum in exequendis predecessorum nostrorum commissionibus...“ Skoro jednak myślą przewodnią tej arengi jest obowiązek wykonania ostatniej woli umierającego, to niewątpliwie dobrano ją lub wykoncypowano w kancelarji w zgodzie z następną treścią, spełnieniem przez syna polecenia danego mu na łożu śmierci przez Łokietka. Arenga taka jest zatem świadectwem starannej i przemyślanej pracy pisarza około redakcji dokumentu, jest dowodem planowo wykonanego konceptu, do którego można było przecież wprowadzić jakąś inną banalną arengę, jakich kilka posiadał w zapasie każdy najmniej nawet wyrobiony dyktator. Fałszerze najczęściej trzymali się właśnie takich banalnych wzorów, rzadko tylko puszczając się na często niebezpieczne flukta własnej fantazji przy stosowaniu formuł. Świadkowie tego dokumentu są współcześni i poprawni, data jego, Kraków, 12 maja 1344, jest w zgodzie z itinerarjum Kazimierza, którego bytność tego dnia w Krakowie daje się sprawdzić innemi niezależnemi źródłami [6].

Trzeba jednak wskazać tu na pewne niezwykłości tego dokumentu, na pewne dość rzadko spotykane wyrażenia czy formuły, które, mem zdaniem, nie mogłyby zachwiać naszego doń zaufania, częściowo właśnie swą rzadkością świadczą dobrze o dokumencie. Tak np. wyrażenie „privilegium seu *firmitates*“ — trudnoby była znaleść we współczesnych dokumentach królewskich, gdy w XV w. znajduje firmitas szerokie zastosowanie w zapiskach sądowych. Nie wykluczając możliwości użycia tego terminu nawet w r. 1344, sądzić można, że mamy tu do czynienia raczej z nieumyślną interpolacją pisarza grodzkiego XV w. Również rzadkiem jest tak dokładne wyszczególnienie prawnych klauzul, jak „in causis *et pro causis* magnis et parvis, *criminalibus et civilibus*, capitalibus, scilicet homicidii, mutilacionis manus *vel manuum*, membri *vel membrorum...*“. Zwykle kancelarja królewska redagowała lakoniczniej takie klauzule. Rzadkie są w końcu takie formuły, jak „revocantes omnes donaciones de predictis hereditatibus quibuscunque quomodolibet factas, quas non credimus, et privilegium seu firmitates super hiis, si que forent, irritantes et penitus annulantes“. Pomijam tu edykty Przemysła II z r. 1295 i Władysława Łokietka z r. 1318 o unieważnieniu pewnych grup dokumentów [7], — podobne do powyższych klauzule znamy z kilku dokumentów książęcych, Bolesława Wstydliwego z r. 1278, Leszka Czarnego z r. 1286, Władysława Łokietka z lat 1308 i 1318 [8]. Również rzadki jest przywilej wyrażony słowami „Preterea graciam . . . facere volentes specialem, statuimus, quod racione ostensionis et lecture presentis privilegii coram quoqunque homine seu persona iuris sit unus ferto . . . et non magis“. Znane są podobne zastrzeżenia czy uprzywilejowania w dokumentach Bolesława Wstydliwego z lat 1252 i 1262, i Władysława Łokietka z r. 1311 [9]. Nasz dokument zatem byłby najpóźniejszym przykładem, a zarazem jedynym, mieszczącym obok siebie obie powyższe klauzule. Rzadkość ich stosowania w dokumentach, stąd trudność znalezienia takiego wzoru dla fałszerza, świadczy raczej korzystnie o całości tego dokumentu, odbiegającego w poszczególnych formułach od szablonu kancelaryjnego. Pamiętać jednak musimy, że nad sporządzeniem konceptu tego dokumentu, nad zatwierdzeniem go przez władze kancelaryjne i przez króla czuwali prze-

---

[6] AS. II. 16; KDP. II. 95; *T. Wierzbowski*, Summaria, III, p. 188, nr. 22. [7] *St. Krzyżanowski*, Kancelarja i dyplomy Przemysława II, p. 17; *O. Balzer*, Królestwo polskie, II, p. 194, uw. 1; *St. Kętrzyński*, Uwagi nad pieczęciami, p. 26; *St. Kętrzyński*, Zarys nauki o dokumencie polskim, Rozdział IV. [8] KDMP. I. 94, KDP. III. 63; KDP. II. 1. 202; KDKK. I. 119; cf. KDP. II. 1. 334 z r. 1397, cf. *St. Kętrzyński*, Zarys nauki o dokumencie polskim, Rozdział IV. [9] KDKK. I. 34, 63; KTyn. 41. cf. *St. Kętrzyński*, Zarys nauki o dokumencie polskim, Rozdział IV, p. 140.

cież odbiorcy, Jakób kanclerz sieradzki i Piotr podkanclerzy[10], którzy niewątpliwie pamiętali i o stronie prawnej i o stronie formalnej tak ważnego dla nich dokumentu.

Tak więc ze względów formalnych, z punktu widzenia krytyki wewnętrznej, muszę uważać dokument ten za nieposzlakowany. Badanie to byłoby jednak niezupełne, gdybyśmy nie uwzględnili jego treści. Przyjdzie więc nam zbadać jego wiadomości, tyczące się okoliczności śmierci Władysława Łokietka, dalej wiadomości tyczące się osób, które są jego odbiorcami. Stąd będziemy musieli omówić pewną ilość zagadnień charakteru genealogicznego.

c. d. n. *Stanisław Kętrzyński.*

[10] Zwraca uwagę, że Piotr wymieniony tu jest bez tytułu podkanclerskiego.

Dostojnicy i urzędnicy ziemi dobrzyńskiej w XIV i XV wieku.

c. d.

Mikołaj z Baruchowa (Brzeskie), otrzymuje z bratem Marcinem, podczaszym dobrz., Zbąszyń w zastaw 31 VII 1388 (K. Wielk. III n. 1878). Doliwa (Kozier. Dol. 31).

Miklo 1407 (K. Wielk. V 127, 129). Miklo 12 VI 1408 (K. Pol. I 281). Mikel h. Cholewa 26 II 1409 (Semk. n. 14).

Mikołaj z Tłuchowa (Dobrz.) 18 II 1415 (Agz. IV 89), de Człukow (mylnie) 8 V 1422 (Dogiel IV 114), de Thuchowo (zamiast Tluchowo) 13 VII 1425 (Semk. n. 289 a). Zapewne h. Cholewa[16]. Prawdopodobnie identyczny z poprzednim.

Andrzej z Lubina (Dobrz.), de Lubyno, 10 VIII 1430 (K. Wielk. V 503), 11 XII 1431 do 20 VI 1436 (Fedor. 191). Przedtem sekretarz królew., Andreas de Lubin de armis Powala (Dług. IV 443). Był równocześnie podskarbim koronnym 9 IV 1431 do 1442 (Fedor. 237). Pieczęć Andrzeja z Lubina (mylnie Lublina) z h. Ogończyk przy dok. z 3 I 1433 (Akta Unji 85).

Piotr z Działynia, de Dzialin, 26 II 1437 (Fedor. 191), 1438 (K. Wielk. V 604), 2 V 1441 (K. Pol. str. 489). Przedtem podłowczy dobrz. 25 I 1434. Pieczęć z h. Ogończyk (Dok. 1434).

Jan z Lasotek (Dobrz.), de Lasotki, 1445 (Brzes. 1 a f. 111 v). Przedtem skarbnik, względnie wojski dobrz. Dołęga.

Michał Lasocki h. Dołęga, Michael Lyaszoczsky de domo Dolanga (Dług. I 98), de Latotki, mylnie zamiast Lasotki (Vol. Leg. I 77, porówn. de Lassothki, Łaski L XXXII v), de Lasothki, Lassoczsky, Lassotski 11 III 1450 do 1 IX 1453 (Fedor. 191), 8 IX 1453 (Wierzb. I n. 190). Przedtem i równocześnie starosta łęczyc., potem podkomorzy i starosta łęczyc., marszałek nadworny koronny (Fedor. 191 i 240). Pieczęć z h. Dołęga (C. Univ. II 247).

Jan z Kościelca (w Inowrocław.) 9 IX 1453 (Wierzb. I n. 193), 29 III 1457 (K. Pol. II 914). Potem wojewoda inowrocław. 1460 (Naruszew. XIX 525). Ogończyk.

Wincenty ze Skępego (Dobrz.), de Skampe, 24 III 1472, 13 IV 1479 (Wierzb. I n. 798, 1531). Był również starostą dobrz. (Wierzb. I n. 1773), 30 X 1479 podkom. dobrz. i starosta brodnicki (Czaplewski P., Senatorowie, starostowie i t. d. Prus Królew. Roczn. Tow. Nauk. Toruń t. 26 str. 63). Ogończyk.

[16] Por. Piotr de Tluchowo h. Cholewa (Dok. 1434).

Jan Kościelecki, Kosczieleczky, równocześnie kasztelan kruszwic. 24 III 1480 (Wierzb. n. 1600). Ogończyk[17].

Jan z Czarnego (Dobrz.), de Czarne Czyrski 13 XII 1484 (Lib. Q. I 14), 2 X 1493, 21 VIII 1498 (Wierzb. II n. 254, 1275). Ogończyk.

Piotr Lasocki, Lassoczky, otrzymał podkomorstwo dobrz. 30 XII 1501, po śmierci Jana Czyrskiego (Wierzb. III n. 57). Przedtem Piotr z Lasotek, dowódca sił zbrojnych (Campiductor) ks. mazowiec. 1482 (Czer. XCI), następnie 1494, 1501, 1502 marszałek nadworny mazowiecki (Metr. kor. 18 f. 77, 83v, 105v, 109, 124, 126, 130, 132, 138). Dołęga.

CHORĄŻOWIE.

Bodzanta (Bodzata) 15 IX 1300 (Ulan. Dok. 300).

Stanisław 15 VII i 6 XII 1304 (K. Pol. I 170, II 639).

Piotr, zw. Świnka, 23 IV i 27 XI 1371 (K. Pol. II 754, 756). Potem kasztelan rypiń.

Mikołaj 29 VI 1378, 13 VI 1381 (K. Pol. II 762, 764). Wymieniony mylnie pod r. 1363 (K. Pol. II 742. Zob. ods. 21).

Grzymisław (Grzimko), zw. Kossisko, 9 i 30 VI 1394 (Łęcz. II n. 4997, 5018, 5036. Jest to zapewne ten sam Cossisco, który według współczesnych spominek bronił Dobrzynia przed Krzyżakami, a po zajęciu przez nich zamku i ziemi dobrz. otrzymał od króla dobra Grzegorzewo i inne w Gnieźnieńskiem (M. Pol. III 231)[18].

Jan, zw. Kossisko, Koszisko, Chosisko 20 X 1394 (Łęcz. I 3452)[19], 18 IV 1398 (Leksz. II n. 1129), 27 XI 1399 (Leksz. II n. 1316, 1320), dziedzic Orchowa i innych dóbr w Gnieźnień. 16 I 1405 (K. Wielk. V 68), 18 VI 1418, 1424, 24 I 1427 (K. Wielk. V 270, 379, 448).

Od poczatku XV wieku spotyka się równocześnie po dwóch chorążych dobrzyńskich. Pochodzi to stąd, iż w tej ziemi narażonej na ciągłe walki, byli chorążowie więksi i mniejsi. Aczkolwiek w starszeństwie urzędów chorąży większy szedł po podkomorzym, a mniejszy umieszczony był na ostatniem miejscu pomiędzy urzędnikami, rzadko uwidaczniano w aktach różnicę pomiędzy nimi. Wobec tego trudno nieraz oznaczyć, kto był chorążym większym, a kto mniejszym.

Jakób ze Strzyg (Dobrz.) 4 III 1430 (Dług. IV 397). Później jest kasztelanem rypiń. i pieczętuje się Świnką 25 I 1434 (Dok. 1434)[20].

---

[17] Według Bilińskiego podkomorzym dobrz. miał być w r. 1480 Dobrogost z Krowiczyna Wielkiego h. Junosza (Bil. 94). Jest to jednak pomyłka. Jak wynika z wyjaśnienia, udzielonego mi uprzejmie przez p. Z. Wdowiszewskiego, jest on zapisany w ks. bobrownic. g. oblig. l. f. 19 jako „camerarius". [18] Zapiska „Rex vero dictus Cossisko" w tekście spominek jest oczywiście mylną. Ma być „dicto". Mylną jest również data obrony Dobrzynia, rzekomo grudzień 1390. [19] W indeksie do tomu II „Ksiąg sądowych łęczyckich" wśród chorążych łęczyckich wymieniono: „Johannes Choxisco" (Kosisko) „W Zapisce l. n. 3452 przychodzi 20.X.1394 „Johannes Chosisko vexilifer", zaś w zapisce II. n. 6333 pod datą 3.XI.1399 „Johannes vexilifer". Nie był on jednak chorążym łęczyc. Jako chorąży łęczyc. występuje bowiem w latach 1391—1399 Klemens (II. n. 1975, 3023, 3551, 3683, 5696, 5779), zaś jako chorąży mniejszy łęczyc. w latach 1393—1397 Mikołaj ze Zdun (II n. 4518, 4703, 5141, 5497). Prawdopodobnie ten sam „vexillifer minor Lanciciensis de Sduny" piastuje ten urząd jeszcze w r. 1412 (Łag.). Jan Kosisko nie mógł zatem być chorążym łęczyc. Natomiast zapiski u Lekszyckiego wymieniają go wyraźnie jako chorążego dobrz. [20] W r. 1412 „strenuus miles" (zapewne rycerz pasowany). Upomina się o krzywdy wyrządzone mu przez Krzyżaków (Lit. II. 250). Do niego nie może się zatem odnosić wzmianka Długosza o chorążym dobrz. Śwince, który jeszcze przed bitwą grunwaldzką przeszedł do Krzyżaków (Zob. pod chorążymi mniejszymi).

Jakób z Radzikowa 25 I 1434 chorąży większy (Dok. 1434). Pieczętuje się herbem Ogończyk. Przedtem chorąży mniejszy.

Jerzy z Lasotek, de Lasotki, 31 XII 1435 (Vol. Leg. I 58), de Lyasothki chorąży większy h. Dołęga 31 I 1441 (Agz. XIV n. 3746) 2 V 1441 (K. Pol. 489), de Lasszothky 1445 (Brzes. 1 a f. 121).

Andrzej z Myśliborzyc (Dobrz.) 16 X 1475 (Wierzb. I n. 1312). Dołęga. Później kasztelan rypiński (Bil. 116).

Adam z Balina (Dobrz.) 17 X 1497 (Wierzb. II n. 1017), 13 IV 1502 (Ulan. III n. 206). Potem kasztelan rypiński 1503 (Wierzb. III n. 746, Corrigenda str. 301 n. 2155). Przosna (Bil. 17).

SĘDZIOWIE.

Jan 1300 (K. Mazow. 35). Comes Johannes 15 IX 1300 (Ulan. Dok. 300) 15 VII i 6 XII 1304 (K. Pol. I 170, II 639). W r. 1295 sędzią był Zymislaus (K. Pol. II 137).

Mścibor, Mstiborius, 22 VIII 1345 (Naruszew. VII 261, 262, kopja zawiera liczne błędy, może więc identyczny z następnym).

Myślibor (Misliborius) 19 IV 1349, 7 III 1350 (K. Pol. I 202, II 714).

Andrzej 17 II 1364 (Wierzb. IV Supl. n. 222).

Andrzej nabył Radomice (Dobrz.) 29 VI 1378 (K. Pol. II 761) i Penino (Pinino w Dobrz.) 26 XI 1379, (K. Pol. II 763). Ten sam zapewne dziedzic Wierzbicka, de Wyrzbiczsko, „strenuus miles", fundator kościoła w Wierzbicku, styczeń 1379. (Arch. Płoc. acta consist. 22 f. 800). Andrzej 4 VII 1382 (Arch. Płoc. o. p.; Naruszew. VIII 691), 11 X 1383 (K. Pol. II 337). Andris „Lantrichter" za Opolczyka 5 V 1391 (K. Pol. II 788).

Trojan 4 II 1394 (K. Pol. I 265), de Ostrovyte (Ostrowite w Dobrz.) 10 III 1395 (K. Pol. II 804).

---

[21] Trojan z Ostrowitego wymieniony jest w dokumencie z 18.XII.1363 jako sędzia dobrz. (K. Pol. II 741 i Wierzb. IV n. 10349 i supl. n. 220). Datę kwestjonują już autorzy monografji o rodzie Świnków i odnoszą ją do grudnia 1392. Według dokumentu tego z daty Lipno 18.XII.1363 Adam syn Piotra ze Strzyg, stolnika ziemi dobrz., zrzekł się, po otrzymaniu dóbr Zielonej w ziemi zawkrzeń., wszelkich praw do innych dóbr po ojcu. Działo się to w obecności wójta ziemi dobrz. z ramienia Krzyżaków (advocatus tocius terrae Dobrynen.), Hermana Pilgrima, i sędziego dobrz., Trojana z Ostrowitego, tudzież delegowanego do tego aktu (ad hoc deputati) Krystyna wojewody płockiego, dalej Dobiesława z Dyblina skarbnika, „Wlosco" z Michałowa, cześnika, Mikołaja z Olesna, podkoniuszego dobrz., Jakusza z Moszczonej, skarbnika kujaw., współdziałających w tym akcie, tudzież Abrahama, wojewody mazowieckiego, „Zewona" marszałka dobrz., Andrzeja, kasztelana płockiego, Mikołaja chorążego dobrz. i innych (K. Pol. II 741, 742).

Data 1363 jest stanowczo fałszywa, gdyż w roku 1363 nie było ani krzyżackiego wójta w ziemi dobrzyńskiej, ani wojewodów Krystyna i Abrahama. W tym też czasie Piotr ze Strzyg nie posiadał Zielonej, gdyż dopiero w r. 1383 nabył ją od Ziemowita ks. mazowiec., jak to wynika z oblaty w księdze szreń. 2 f. 44, którą in extenso przytoczono w Ziel. I 124 — 126.

Uważam jednak nietylko datę 1363 za mylną, ale cały dokument — nawet gdyby przełożono datę na czas zajęcia ziemi dobrzyńskiej przez Krzyżaków — za wysoce podejrzany. Nieprawdopodobnem wydaje mi się bowiem, by książe mazowiecki delegował do Lipna do aktu pomiędzy poddanymi Zakonu wojewodę płockiego, nadto by wojewoda mazowiecki i kasztelan płocki asystowali przy sporządzaniu tego aktu wójtowi krzyżackiemu, a zatem by najwyżsi dygnitarze mazowieccy opuścili swój kraj i udawali się do Lipna dla sprawy prywatnej, z którą właściwie nie mieli nic do czynienia. Obecność skarbnika kujawskiego, gdy król polski był w walce z Zakonem, jest również mało prawdopodobna.

Trojan z Ostrowitego piastował urząd sędziego dobrz. oczywiście z ramienia Krzyżaków. Po zajęciu przez nich ziemi dobrz. spotykamy dawnego sędziego, Andrzeja, w Łęczyckiem, z tytułem sędziego dobrz. i starosty łęczyc. 16 IV i 8 X 1392 (Łęcz. II 4343, 4356). Urząd ten piastował krótko, gdyż już 17 XI 1392 starostą łęczyc. jest sędzia tamtejszy Piotr. (Łęcz. II 4387, 4421, 4455, 4478, 4495, 4510).

Po odebraniu ziemi dobrz. Krzyżakom sędzią dobrz. jest znowu Andrzej z Wierzbicka. Wydaje on wyrok przeciwko głównej podporze Zakonu w ziemi dobrz., marszałkowi Iwanowi z Radomina, 12 VI 1408, pieczętując się przytem Dołęgą (K. Pol. I 281 i K. Wielk. V 127).

Ten to zapewne Andrzej z Wierzbicka adoptował do herbu Dołęga Litwina Monstwilda z okazji unji horodelskiej, 2 X 1413. Pieczęć bowiem z h. Dołega umieszczona przy tym akcie, z uszkodzonym napisem S Andree de..., przyczem w ostatniem słowie przychodzą litery „icz" (Semkowicz, Roczn. Herald. 1927, str. 141), jest według wszelkiego prawdopodobieństwa jego pieczęcią (Wirzbi**cz**sko Por. pieczęć Mikołaja Słupa de „Virszbi**cz**sco" Akta Unji 95, 99). Andrzej z Wierzbicka był bowiem w tym czasie — poza Mazowszem, które tu jednak nie wchodziło w rachubę — najwyższym dygnitarzem wśród Dołęgów.

Bloch de Buczkow [22] 18 IX 1415 (Agz. IV 89). Ogończyk.

Marcin 27 IV 1418 (Kochan. 299).

Piotr Bloch de Kuczkow [23] 8 V 1422 (Dogiel IV 114), Bloth zamiast Bloch 1424 (Dogiel IV 118). Piotr Bloch z Turzy, de Thurza (Dobrz.) 13 VII 1425 (Semk. n. 289 a). Ogończyk. Zapewne ten sam był w r. 1420 stolnikiem dobrz.

Mikołaj Słup 1 XII 1431 (Fedor. 194), 3 I 1433 (Akta Unji 89, Vol. Leg. I 42). Później kasztelan dobrz. Dołęga.

Aleksy z Płomian, de Plonyany (Dobrz.) 25.I.1434, (Dok. 1434). Alexius de Ploniki (mylnie zamiast Plonyany) 31 XII 1435 (Vol. Leg. I 58). Alexius de Plonyany 2 V 1441 (K. Pol. II 489) [24]; h. Prus II czyli Wilczekosy (Dok. 1434).

Dokument ten znany jest z transumptu wniesionego w r. 1512 do kancelarji królewskiej przez Grzegorza Obornickiego, który się postarał o zatwierdzenie królewskie owego zrzeczenia się praw majątkowych Adama z Zielonej z XIV wieku.

Z monografji Zielińskich, I 40, dowiadujemy się, iż Strzygi i inne dobra w ziemi dobrzyńskiej po Piotrze Śwince przypadły — niewiadomo jakim sposobem — Obornickim, i że o te dobra toczyły się spory. Być zatem może, iż dokument zrzeczenia się dziedzictwa przez Adama z Zielonej sfabrykowano na rzecz Obornickich. Z tego też powodu postarali się oni, dla nadania mu większej wiarygodności i wagi, o zatwierdzenie królewskie.

Dokument z r. 1363 pozostaje w ścisłym związku z drugim dokumentem, którego zatwierdzenie równocześnie uzyskał Obornicki, a pochodzącym rzekomo z r. 1367. Dokumentem tym przenosi król Kazimierz dobra Piotra Świnki, dziedzica Strzyg i Zielonej, na prawo polskie. Tego rodzaju „przywilej" musi wzbudzać silne podejrzenia, gdyż w tych czasach usilnie starano się o przeniesienie dóbr z prawa polskiego na niemieckie, nigdy zaś z niemieckiego na polskie. Jak już poprzednio zaznaczono, Piotr Świnka, dziedzic Strzyg — wymieniony bez żadnego urzędu — dopiero w r. 1383 otrzymał Zielonę od Ziemowita ks. mazowieckiego, nie mógł więc uzyskać „przywileju" dla tych dóbr od Kazimierza Wielkiego. Mamy więc oczywiście do czynienia z falsyfikatem.

[22] Istnieją miejscowości Buczków, Buczkowo i Kuczkow, Kuczkowo, jednak nie w ziemi dobrz. lecz na Kujawach. [23] j. w. [24] Fedorowicz (str. 194) podaje jako sędziego dobrz., „Dobko de Unenye" 12 V 1434, na podstawie zapiski w ks. z. krakowskiej 146 f. 241: „Elisabeth filia Dobconis de Unenye iudicis terre Dobrinen." Wobec powyższych dat dotyczących sędziego Aleksego nie mógł nim być Dobko w tym czasie. Zachodzi zapewne omyłka pisarska, zamiast sędziego łęczyckiego. W r. 1428 był bowiem Dobko de Unene h. Ogończyk podsędkiem łęczyc. (Łag. n. 54), prawdopodobnie zatem został zczasem sędzią w tej samej ziemi.

Dobiesław z Dyblina (Dobrz.) 15 VIII 1468 (Ulan. I n. 1203), 4 III 1471 (Arch. Płoc. o. p.). Bolesław (zapewne pomyłka pisarza zamiast Dobiesław) z Dyblina 1480 (Bobrownic. g. obligat. 1 f. 19; Bil. 48).

Mikołaj z Chełmicy małej, de minori Chelmnicza 1 I 1493 (Naruszew. XXIII 215).

Jan z Karnkowa (Dobrz.), de Carnkowo, Carnykowo 27 IX 1497 (Wierzb. II. n. 834), h. Junosza (Junoscho), 8 V 1503 (Semk. n. 147 i Wierzb. III n. 757).

STOLNICY.

(?) Piotr Świnka, dziedzic Strzyg i Zielonej, wymieniony jako stolnik dobrzyń. 18 XII 1363 (K. Pol. II 741, Wierzb. IV 10349 i Supl. n. 220) i 26 XII 1367 (Wierzb. IV 10334 i Supl. n. 245). Oba dokumenty są jednak, zdaniem mojem, falsyfikatami. (Zob. ods. 21).

Mikołaj, 15 IV 1375 (K. Pol. II 759).

Andrzej, 15 III 1401 (K. Mazow. 141), Andris, stolnik, przeważnie „Stolink im Lande zu Dobrin“ 15 VI 1402, 30 IX 1403, 1 IV 1404 (Tressl. 134, 150, 267, 299), 1 XI 1409 wzmiankowana jego żona „Andris stollig Wybe“ (Tressl. 578). Zapewne ten sam Andrzej stolnik dobrz. 2 XII 1411 (K. Pol. II 376).

Bloch, 7 VI 1420 (K. Pol. II 392). Zapewne Piotr Bloch później, w r. 1422, sędzia dobrz. Prawdopodobnie Ogończyk.

Janusz z Sokołowa (Dobrz.) 25 I 1434 (dok. 1434). Herb własny (Bil. 161, 162). Jan z Nowogrodu (Dobrz.) de Novogrod, Nowogroth, 1435. (Przed. 2 f. 122 v. 207). Jest identyczny z Janem z Soboty (de Sobotha) występującym w latach 1438—1445 (Łęczycka ziem. ks. 2, k. 158 i ks. 11, k. 321, 453, 547, 736, Mies. Herald. X, s. 200) Doliwczyk.

Daćbog z Śpiegowa, de Szpyegowo (Dobrz.) 9 IX 1482 (Agz XIX 189).

Szymon z Ligowa (Dobrz.) 1 I 1493 (Naruszew. III 218). Prawdopodobnie h. Lubicz (Bil. 101).

Andrzej z Tolibowa 1 I 1503 (Bobrownic. g. w. 1 f. 816, 817). Nałęcz (Bil. 186). Przedtem miecznik dobrz.

CZEŚNICY.

Przybysław, 1300 (K. Mazow. 35).

Janusz, 15 IV 1375 (K. Pol. II 759). Może ten sam:

Jan, 11 X 1383 (K. Pol. II 337).

Włost z Michałkowa (Dobrz.). Wlost de Michalkowo 10 III 1395 (K. Pol. II 804). Wymieniony mylnie pod r. 1363 (Zob. ods. 21).

Jan 17 X 1406 (C. Epist. I 29. Zob. ods. 15).

Jan Kretkowski z Kretkowa, Crethkowski de Crethkowo, listopad 1412 (Lit. II 249), z Kretkowa 18 IX 1415 (Agz. IV 89). Później kasztelan rypiń. Dołęga.

Jan z Chełmicy (Dobrz.), de Chelmnicza 25 I 1434 (Dok. 1434)[25].

---

[25] Według Piekosińskiego (Poczet) miała znajdować się przy dokumencie z r. 1434 pieczęć Jana z Chełmicy z h. Pobóg. Niewiadomo jednak czy to rzeczywiście jego pieczęć. W dokumencie z r. 1434 istnieje — przynajmniej początkowo — kolejność umieszczania przedstawicieli rodów dobrzyńskich w tym samym porządku, jak po sobie następują urzędnicy ziemi dobrz. I tak kasztelan dobrz. był, według zachowanej dobrze pieczęci, h. Dołęga, to też na czele rodów postawiono Dołęgów. Podkomorzy i chorąży byli Ogończykami, drugim rodem są „Hogonowie“. Sędzia pieczętuje się Prusem, na trzeciem miejscu mamy Prusów. Wobec zniszczenia przeważnej części pieczęci urzędników, tudzież

Piotr Działyński z Woli około 1480. Później kasztelan słoński (Bil. 216). Ogończyk.
Andrzej Chełmicki 7 III 1506 (Wierzb. III n. 2754). Nałęcz (Bil. 34).

c. d. n. *Z. Lasocki.*

kilkakrotnego powtarzania się niektórych herbów wśród tych pieczęci, które się zachowały, trudno osądzić czy i przy dalszych rodach ten system został zachowany. Gdyby tak było w istocie, to stolnik Janusz z Sokołowa należałby do h. Laski t. j. do rodu Leszczyców, wymienionego na 4-tem miejscu, zaś cześnik Jan z Chełmicy do Nałęczów umieszczonych na piątem. W sprawie herbu Janusza z Sokołowa por. Bil. 161, 162.

Miscellanea.

Przemówienie Doc. Dr. H. Polaczkówny na Akademji ku czci O. Balzera. Staraniem Towarzystwa Naukowego we Lwowie odbyła się dn. 22 stycznia b. r. w auli Uniwersytetu Jana Kazimierza uroczysta akademja — w pierwszą rocznicę śmierci ś.p. Oswalda Balzera, założyciela i długoletniego prezesa powyższego Towarzystwa. Przemówienia wygłosili: obecny prezes Tow. prof. F. Bujak, sekr. gener. prof. P. Dąbkowski, a imieniem pracowników archiwalnych oraz Polskiego Towarzystwa Heraldycznego, którego członkiem honorowym był ś.p. Oswald Balzer mówiła Dr. Doc. Helena Polaczkówna, kustosz Archiwum Państwowego. Teksty przemówień wydano w osobnej książce p.t. „Pamięci Oswalda Balzera" (Lwów, 1934). Za zezwoleniem Tow. nauk. we Lwowie oraz prelegentki, podajemy przedruk tekstu Jej przemówienia (str. 54—57) poświęconego charakterystyce prac Zmarłego Uczonego z dziedziny archiwistyki i nauk pomocniczych historji.

,,Składając hołd pamięci tego wielkiego Męża imieniem pracowników archiwalnych, mam zaszczyt przemawiać także imieniem Polskiego Towarzystwa Heraldycznego z siedzibą w Warszawie, na podstawie jego delegatury. Było życzeniem Towarzystwa Heraldycznego, aby w dniu uroczystej Akademji podkreślić ze specjalnym naciskiem, jak ściśle był związany Balzer z tem towarzystwem. Nie dlatego, że był jego członkiem honorowym od 1908 r., bo godność tę piastował w bardzo wielu towarzystwach naukowych, nie dlatego, że nauki pomocnicze historji, które pielęgnuje Towarzystwo Heraldyczne, czerpią swe soki żywotne z materjałów archiwalnych, a wzamian — znawca nauk pomocniczych historji jest powołany w pierwszym rzędzie do pracy archiwalnej. Związek Balzera, historyka prawa, z Towarzystwem Heraldycznem polega na tem, że sławę jego ugruntowała przedewszystkiem pomnikowa „Genealogja Piastów". Gdyby Genealogja była napisana w jakim języku o charakterze międzynarodowym, zajęłaby naczelne miejsce w wielkich bibljotekach europejskich, wyniosłaby znaczenie jej autora daleko poza granice własnej ojczyzny. Żadne z wielkich społeczeństw Zachodu, górujące nad nami kulturą i rozwojem nauk historycznych, nie posiada w historjografji nowożytnej dzieła o tak szerokiem rozpięciu: Francja po dziś dzień posiłkuje się ośmnastowieczną pracą Ojca Anzelma [1], Włochy siedmnastowiecznym Guichenon [2], Niemcy posiadają z XIX w. suche tablice genealogiczne roboty Hopfa lub Cohna [3], nawet genealogję Piastów śląskich, rzecz zresztą wartościową, autor jej, Grotefend [4], podparł źródłami w sposób całkowicie sumaryczny. Anonimowe L'Art de vérifier les dates z XVII w., rozszerzone w późniejszych wydaniach [5], to jedyne źródło wiadomości o rodach dynastów państw europejskich, nie mówiąc już o Trésor de chronologie przez Mas Lartie [6] odrzuconym zgodnie przez naukę francuską i niemiecką. Nie czyniąc ujmy wysiłkom uczonych europejskich, którzy na polu genealogji dali interesujące przyczynki cząstkowe do dziejów wybitniejszych osobistości, poszczególnych gałęzi rodowych, należy stwierdzić, że jeden Balzer objął wyczerpująco dzieje całej dynastji i w Genealogji sięgnął najgłębiej i najgruntowniej do podstaw, rozebrał krytycznie i omó-

[1] Père Anselme de Sainte Marie, Histoire généalogique et chronologique de la maison de France, 1726—1733.

[2] Guichenon S., Histoire généalogique de la Royale Maison de Savoye, Lyon 1660.

[3] Hopf K.; Historisch-genealogischer Atlas, Gotha 1858; Cohn L. A., Stammtafeln z. Gesch. der europäisch. Staaten, Braunschweig 1871.

[4] Grotefend H, Stammtafeln der schles. Fürsten, Wrocław, wyd. 1 1875; 2, 1889; opr. K. Wutke 1911.

[5] L'art de vérifier les dates, wyd. 1 z 1750, 2 z 1770, 3 z 1783—1787.

[6] Mas Latrie, Trésor de chronologie, Paryż 1889.

wił przekazy kronikarskie i dokumentowe, na których budował piastowskie rodowody, ze ścisłością prawnika wyeliminował z nich materjał legendarny, połączył luki hypotezą opartą na maximum prawdopodobieństwa i w zwartej konstrukcji odtworzył rozwój genealogiczny Piastów, ich rozrost naturalny aż do wygaśnięcia rodu. Jest to jedno z tych dzieł, które nie umierają nigdy, można będzie do niego z czasem coś przybudować, coś dodać, coś ująć; zasadniczy zrąb pozostanie nietknięty jak szlachetna budowa na mocnych stawiana fundamentach przetrwa nienaruszona.

Pozatem nauki pomocnicze historji pociągały zawsze Balzera, zwłaszcza heraldyka, genealogja i sfragistyka; ich charakter niepodlegający wątpieniu szczątków, śladów historycznych, które uczeni niemieccy klasyfikują jako Überreste, Überbleibsel, a francuscy jako survivances, dostarczał jego koncepcjom ustrojowym czy historycznym walnych argumentów dowodowych. Stąd całe rozdziały poświęcone genezie i ewolucji godła państwowego w Królestwie Polskiem, oraz w Skarbcu i Archiwum koronnem, stąd mistrzowskie ustępy w tych dziełach z zagadnień genealogji, sfragistyki i heraldyki. I w tym wypadku, jak to już poprzednio podkreśliliśmy, poglądy Balzera oparte na rozumowaniu kojarzyły się w sposób szlachetny z pierwiastkami emocjonalnymi: zagadnieniom teoretycznym poświęcał karty w Skarbcu i Królestwie Polskiem, ale gdy na skutek zerwania ciągłości naszej tradycji kulturalnej przez 150 lat niewoli, zagroziło nam w 1919 r. nowatorstwo terminologiczne dla naszych ciał prawodawczych, godła państwowego i monety, Balzer szeregiem artykułów, zebranych razem p. t. W sprawie godeł i słownictwa państwowego teraźniejszej Polski [7], przemówił gorąco w obronie tradycji i siłą swego przekonania zerwaniu z nią przeszkodził.

Na pograniczu zagadnień ustrojowych i heraldyki stanęły jeszcze dwie inne prace Balzera: Niższe warstwy rycerstwa polskiego w statutach Kazimierza W. [8] i Skartabelat w ustroju szlachectwa polskiego [9]. Obie pozostawały w zasadniczym związku z jego podziałem historji ustroju Polski na okresy, których cechę charakterystyczną według poglądów Zmarłego Uczonego stwarzał różny stopień nasilenia we wzajemnym ustosunkowaniu się stanów do siebie: od bezwzględności prawa książęcego poprzez równowagę stanów, złamaną przewagą stanu szlacheckiego, aż do stopienia sprzecznych interesów stanowych w jednoczącej akcji Konstytucji Trzeciego Maja. Warstwa szlachecka, która przez długie wieki górowała nad innymi stanami aż do nazwania państwa Republiką szlachecką, swojemi właściwościami ustrojowemi budzić musiała szczególne zainteresowanie Balzera, zwłaszcza, że i w tym wypadku prawo zwyczajowe rycerstwa i szlachetczyzny podpierało dowodnie wnioski czerpane z statutów i konstytucyj. Krytyczny, często bezwzględny Bobrzyński opinję swoją o Skartabelacie zamknął krótkiem, jędrnem powiedzedzeniem „Zaznaczył się i na tem polu Balzer“ [10].

W mojem przemówieniu mogłam zaledwie naszkicować, co zdziałał Balzer w dziedzinie archiwistyki i nauk pomocniczych historji tak ściśle z archiwistyką związanych. Suche to zestawienie nie może nawet w części dać wyobrażenia, jaką stratę poniosła nauka polska na każdem polu przez zgon tego wielkiego Uczonego, żeby już tylko na tem poprzestać, nie wspominając o nim jako o niepospolitym Obywatelu, Człowieku dziwnej dobroci i szlachetnego serca. Na wszystkie te placówki działalności Balzera padł od jego trumny cień, który coraz bardziej rozszerza się i rośnie wraz z poczuciem niezastąpionego braku jego dzielnego ramienia w pracy, jego rozumnego sądu w radzie. A przecież tak przywykliśmy od wielu lat widzieć go niezmordowanym na posterunku, że po dziś dzień trudno jest w rzeczywistość jego odejścia uwierzyć. Moglibyśmy za Wespazynem Bignami powtórzyć słowa wyrzeczone o zgasłym w 1926 r. Giovannim Beltrami, znamienitym przewodniczącym Akademji Brera w Medjolanie: „Mi sembra che la porta s'abbia ad aprire silenziosa ed egli entri calmo e sorridente scusandosi del ritardo [11]“.

W sprawie zakładu z r. 1463. W numerze grudniowym ub. r., naszego Miesięcznika omówiono zakład zawarty w r. 1463 między Przedborem z Koniecpola a Andrzejem ze Zduńskiej Woli, chorążym sieradzkim, o to, czy między bramą św. Mikołaja w Krakowie a młynem zwanym „Piaseczny“ znajdował się podówczas, prócz św. Mikołaja, jeszcze inny kościół. Chorąży twierdził, iż taki kościół istnieje, Koniecpolski zaprzeczał.

Wybitny znawca przeszłości Krakowa, Dr. Klemens Bąkowski, rozstrzyga spór w sposób następujący: „Zakład wygrał Koniecpolski, bo w XV w. w prostej linji od bramy Mikołajskiej

---

[7] Lwów, 1920, por. Kurjer Lwowski, z r. 1919, nr. 1—8. 62. 75. 184. 186. 188—191. 193—194.

[8] Sbornik po Sławianowiedenju III i odb. str. 23, Petersburg 1909.

[9] Kraków 1911.

[10] Bobrzyński M., Dzieje Polski, II, wyd. 4 z r. 1927, str. VI.

[11] Ojetti, Cose viste, vol. IV, 41.

do kościoła św. Mikołaja, nie było w XV w. innego kościoła jak św. Mikołaja — ale Andrzej Zduński może miał nieco racji, bo w linji skośnej, za Nową bramą, był kościółek św. Gertrudy, mniej więcej na rogu dzisiejszej ulicy Starowiślnej naprzeciw poczty, koło Psiej Górki (dziś Pałac Prasy).

W XV w. były to bagniste okolice i nie można stanowczo oznaczyć tu kierunku dróg, były to raczej szlaki od sąsiada do sąsiada, jedynie droga koło św. Mikołaja, jako parafji od XII w., była zapewne stałą i lepszą ku miastu t. j. do Bramy Mikołajskiej.

Słyszałem, że któryś z historyków znalazł w ostatnich czasach dokument z XV w., że syn ściętego w r. 1406 Andrzeja Wierzynka ufundował kościół św. Gertrudy — a więc kościół ten istniał w czasie zakładu z r. 1463 — a p. Zduński patrząc może z odległości sądził, że jest on przed kościołem św. Mikołaja czyli bliżej miasta. Rzeczywiście był bliżej, ale w linji bramy Nowej a nie bramy Mikołajskiej".

Wystawa herbarzy rękopiśmiennych w Szwajcarji. Staraniem szwajcarskiego Towarzystwa Heraldycznego urządzono w Bibljotece Krajowej w Bernie wystawę herbarzy rękopiśmiennych. Wystawiono na pokaz przeszło 100 herbarzy pochodzących ze zbiorów publicznych i prywatnych, powstałych od XV—XVIII w. W herbarzach tych napotkać można niejednokrotnie na herby szlachty polskiej studjującej lub przebywającej czasowo w większych ośrodkach kulturalnych Szwajcarji.

Dodatek do Nru 4 Miesięcznika Heraldycznego.

Metryki ślubne parafji Świętego Krzyża w Warszawie z lat 1763 do 1807

opracował

Zbigniew Belina-Prażmowski.

c. d.

D.	Paprocki Józef — Krystyna Laskowska (r. 1796 k. 40).
G.	Patek Stanisław — Katarzyna Mniszewska (r. 1793 k. 17).
G.	Potocki Marcin — Wiktorja Mierzejewska (r. 1787 k. 43).
G.	Pawłowski Antoni — Anna Zaborska (r. 1788 k. 54).
G.	Pawłowski Franciszek — Katarzyna Suchodolska (r. 1791 k. 91).
G.	Pawłowski Jan — Józefa z Chodupskich Cybulska (r. 1795 k. 32 v).
G.	Pazderski Franciszek — Józefa Majewska (r. 1791 k 89).
Nob.	Pessaux Jan — Wiktorja Pruska (r. 1785 k. 23 v).
M.	Petrykowski Józef — Ewa Gogolewska (r. 1765 k. 224 v).
G. D.	Piekarski Mikołaj — Salomea Wolicka (r. 1766 k. 245).
G.	Piotrowski Antoni — Zofja Stankiewicz (r. 1804 k. 124 v).
G.	Piotrowski Józef — Barbara Łasucka (r. 1793 k. 21).
G.	Piotrowski Józef — Józefa de Prey Ambroszkiewicz (r. 1788 k. 54).
Nob.	Pinatel de Verrier Jan — Marja du Peron (r. 1785 k. 12 v).
M. D.	Pisarzewski Adam — Apolonja Wilkońska (r. 1773 k. 60).
G. M. D.	Pitschman Józef — Agnieszka Bauduoin de Coutterray (r. 1791 k. 83).
G. M. D.	Piwko Ludwik — Franciszka Gołaszewska (r. 1791 k. 82 v).
G	Piwoński Sebastjan — Franciszka Daleszkiewicz (r. 1773 k. 60 v).
G. D.	Plötzer Wacław — Józefa baronówna de Hein (r. 1783 k. 199 v).
G.	Płazowski Wojciech — Marjanna Karczewska (r. 1766 k. 252).
M. D.	Polanowski Feliks — Bona Świdzińska (r. 1789 k. 66 v).
G.	Polanowski Kazimierz — Katarzyna Ostaszewska (r. 1781 k. 174 v).
G.	Polentz Ignacy — Joanna Kapuścińska (r. 1792 k. 7 v).
G.	Połoński Jan — Marjanna Janiszewska (r. 1767 k. 275 v).

G. D. Pomorski Antoni — Elżbieta Wysocka (r. 1800 k. 69 v).

D. Popiel Wawrzyniec — Anna Piotrowska (r. 1785 k. 19).

M. D. Popławski Wojciech — Katarzyna Kenigsek (r. 1765 k. 229).

G. Porębski Jan — Marja Kozłowska (r. 1768 k. 5).

I. M. D. Potocki Aleksander — N. Tyszkiewicz (r. 1805 k. 139 v).

II. Potocki Ignacy — Elżbieta Potocka (r. 1773 k. 47).

M. Potocki Jan — Rozalja Rożniecka (r. 1781 k. 167).

III. Potocki Stanisław — Aleksandra Lubomirska (r. 1776 k. 89).

G. Pozaryski Marcin — Marjanna Borzysławska (r. 1767 k. 267).

G. Pracki Teodor—Marjanna Lisicka (r. 1764 k. 205).

G. Prek Jan — Elżbieta Filipowska (r. 1769 k. 16 v).

Nob. Prochnicki Ignacy — Józefa Młodzianowska (r. 1803 k. 99).

G. D. Pruszyński Wojciech — Marja Rautenstrauch (r. 1804 k. 120 v).

G. Przeradowski Antoni — Magdalena Jezierska (r. 1781 k. 170).

G. Przeuski Franciszek — Elżbieta Konigsfels (r. 1780 k. 149).

G. Przeuski Jan Nepomucen — Marja Konigsfels (r. 1771 k. 28 v).

Nob. Przyborski Marcin — Katarzyna Łabędowska (r. 1799 k. 61).

G. Przyborski Marcin — Eleonora Rykowska (r. 1801 k. 70 v).

M. D. Przystanowski Piotr — Marjanna z Borysławskich Gąsiorowska (r. 1800 k. 69 v).

Nob. Puchała Mateusz — Marja Kobyłecka (r. 1779 k. 129 v).

G. Puławski Piotr—Marja Suchcicka (r. 1796 k. 40).

G. M. D. Puzyna Stanisław — Anna Zapolska (r. 1791 k. 83 v).

I. M. Puzyna Tadeusz — Helena Oskierka (r. 1770 k. 22).

G. M D. Radgowski Hilary — Józefa Dąmbska (r. 1791 k. 85).

G. M. D. Radoliński Ignacy — Anna Kwilecka (r. 1804 k. 130 v).

Nob. Radzikowski Franciszek — Franciszka Jabłońska (r. 1804 k. 119 v).

G. Radzikowski Gabryel — Franciszka Rychłowska (r. 1772 k. 39).

Nob. Radzikowski Gabryel — Justyna Chrusieńska (r. 1785 k. 20).

Gen. Radzikowski Seweryn — Franciszka Cichocka (r. 1795 k. 38).

M. D. Radzimiński Stefan — Franciszka Obarska (r. 1773 k. 49).

Nob. Radziński Mateusz — Anna z Dobrowolskich Ciechanowska (r. 1800 k. 67 v).

Cel. Radziwiłł ks. Bernard — Konstancja Czapska (r. 1778 k. 124).

Cel. Radziwiłł ks. Józef — Wiktorja Ostroróg (r. 1782 k. 181 v).

Cel. Radziwiłł ks. Ludwik — Marjanna z Wodzińskich Walewska (r. 1804 k. 131 v).

G. Raine Krzysztof — Katarzyna Pągowska (r. 1793 k. 16 v).

Nob. Rakowicz Antoni — Klara Rutkowska (r. 1801 k. 71).

Nob. Rawecki Józef — Franciszka Guyska (r. 1804 k. 117 v).

Nob. Regulski Michał — Tekla Cywińska (r. 1805 k. 133).

Nob. Regulski Stanisław — Agnieszka Markowska (r. 1769 k. 10 v).

Nob. Rheder Krystyn — Marjanna de Kielery (r. 1801 k. 71).

G. Rogowski Jakób — Marja Marcieńska (r. 1792 k. 98 v).

M. Rogowski Roman — Marja Młocka (r. 1773 k. 54).

G. Rogoziński Wojciech — Katarzyna Rutelska (r. 1792 k. 98).

I. M. D. Rohoziński — Monika Pułaska (r. 1786 k. 39 v).

G. Roman Jan — Ewa Wielogórska (r. 1799 k. 60 v).

M. D. Ronikier Michał — Teresa Mlączyńska (r. 1770 k. 26).

Nob. Rosłan Franciszek — Dorota Gruszczyńska (r. 1772 k. 7 v).

G. Rostkowski Piotr — Anna Witanowska (r. 1773 k. 54)

G. Roszkowski Grzegorz — Marja Kotoniewska (r. 1788 k. 55 v).

Nob. Roszkowski Jan — Marja Kisulińska (r. 1778 k. 116 v).

Nob. Rozbicki Ignacy — Marja Dobrowolska (r. 1788 k. 53 v).

Nob. Rożański Wincenty — Weronika Rolewicz (r. 1789 k. 66 v).

M D. Rożniecki Aleksander — Ludwika d'Aloy (r. 1770 k. 22 v).

I. M. Rożniecki Alexander—Franciszka d'Aloy (r. 1789 k. 79).

G. Różycki Antoni — Rozalja Ołdakowska (r. 1793 k. 20 v).

Nob. Rucki Stanisław — Marja Karnaczewska (r. 1792 k. 98).

G. Rulikowski Franciszek — Zofja Łaguna (r. 1773 k. 56).

G. D. Russocki Aleksander — Juljanna Błeszyńska (r. 1788 k. 59).

M. Rudkowski Franciszek — Zuzanna Tymińska (r. 1779 k. 137 v).

G. Rutkowski Stanisław — Józefa Makowska (r. 1777 k. 108 v).

Nob. Rzeczycki Łukasz — Jadwiga Zalewska (r. 1768 k. 4).

Nob. Rzewski Ignacy — Franciszka Jabłońska (r. 1799 k. 60).

Ill. Rzewuski Kazimierz — Ludwika Potocka (r. 1775 k. 78).

Nob. Rychter Hiacynt — Katarzyna Lelińska (r. 1792 k. 7).

G. Rydecki Józef — Elżbieta Rexin (r. 1800 k. 62 v).

G. Rydziński Jan — Marja Pleńczykowska (r. 1791 k. 80).

G. Rylski Kacper — Anna Mioduszewska (r. 1778 k. 122).

G. Rylski Mateusz — Jadwiga ze Świerczewskich Kostrzewska (r. 1785 k. 25 v).

Nob. Sadecki Wincenty — Filipina Skalska (r. 1800 k. 62 v).

N. G. D. Sadowski Józef — Domicella Łatecka (r. 1804 k. 132 v).

Nob. Sakowicz Jakób — Petronella Stankiewicz (r. 1785 k. 20 v).

G. Sakowski Antoni — Jadwiga Marcinkowska (r. 1779 k. 131 v).

G. Salnicki Kacper — Marja z Kędzierskich Brand (r. 1802 k. 86).

Cel. Sanguszko ks. Jan — Karolina Gozdzka (r. 1773 k. 52 v).

Nob. Sarnowski Mikołaj — Konstancja Żukowska (r. 1801 k. 74 v).

G. Schabowski Maciej — Małgorzata Suklewicz (r. 1802 k. 86 v)

M. D. Schirer, Maciej de — Elżbieta Szchylbach (r. 1784 k. 6).

Nob. Schteychauser Jan — Anna Synkiewicz (r. 1769 k. 11 v).

G. D. Schultz Stanisław — Katarzyna Jakubowska.

D. Sielawa Ludwik — Anna Bakin (r. 1800 k. 63 v).

G. D. Siemieński Aleksander — Antonina Makowiecka (r. 1806 k. 164 v).

G. D. Siemiątkowski Kajetan — Agnieszka Siemiątkowska (r. 1803 k. 107 v).

G. Sienicki Stefan — Katarzyna Wodzińska (r. 1777 k. 114 v).

G. Sienkiewicz Andrzej — Teresa Osiecka (r. 1772 k. 43).

G. Sienkiewicz Antoni — Dominika Olszewska (r. 1781 k. 164).

G. Sierakowski Karol — Zofja Pawłowska (r. 1780 k. 159 v).

G. D. Sierpiński Ignacy — Rozalja z Kosteckich Zarzycka (r. 1806 k. 153 v).

Nob. Sikorski Jakób — Katarzyna Sobolewska (r. 1768 k. 4).

Nob. Sikorski Józef — Magdalena Szyszkowska (r. 1802 k. 89).

M. G. D. Skarbek Ignacy — Tekla Stepańska (r. 1801 k. 71).

I. M. D. Skarbek Karol — Tekla Byszewska (r. 1803 k. 109 v).

M. G. D. Skarzyński Tomasz — Anna Milewska (r. 1801 k. 71 v).

Nob. Skibowski Franciszek — Józefa Wnitkowska (r. 1800 k. 68 v).

G. Skierkowski Kazimierz — Teresa Szymańska (r. 1781 k. 160 v).

G. M. D. Skilski Adam — Małgorzata Pułaska (r. 1798 k. 51).

G. Skrodziński Grzegorz — Marja Drobna (r. 1802 k. 77 v)

D. Skurkowski Kazimierz — Anna Kosińska (r. 1804 k. 131 v).

G. Skwarski Jan — Konstancja Zbyszewska (r. 1780 k. 140 v).

G. D. Śiaski Józef — Marja Wolańska (r. 1788 k. 61).

G. Śliwiński Michał — Zofja Borkowska (r. 1770 k. 24 v).

I. M. D. Sławek — Ewa Podkańska (r. 1803 k. 108).

G. Słubicki Jan — Klaudyna Branecka (r. 1787 k. 41 v).

M. Słubicki Paweł — Małgorzata Rembowska (r. 1765 k. 240 v).

Nob. Smerło Andrzej—Lucyna Lisicka (r. 1786 k. 31 v).

G. D. Smoniewski Józef — Franciszka Umięcka (r. 1804 k. 128).

Gen. Smoniewski Józef — Marja Kłębczewska (r. 1789 k. 62 v).

G. Sniadkowski Jan — Marja Zboińska (r. 1802 k. 90 v).

G. Sniarowski Jan — Konstancja Jasińska (r. 1792 k. 2).

G. Sobecki Tadeusz — Marja Słomińska (r. 1793 k. 21 v).

Nob. Sobolewski Leon — Teresa Zielińska (r. 1786 k. 31).

G. Sokołowski Ludwik — Elżbieta Opacka (r. 1794 k. 24).

G. D. Soldenhoff Alojzy — Katarzyna Płonczyńska (r. 1796 k. 39 v).

III. Sołłohub Jerzy—Marja Potocka (r. 1775 k. 77).
M. G. Sosiński Juljan—Ewa Montresor (r. 1792 k. 96).
G. Sosnowski Piotr — Marja Zembrzycka (r. 1789 k. 62 v).
G. Sowiński Ignacy — Katarzyna Moyban (r. 1779 k. 139 v).
G. Sroczyński Wawrzyniec — Katarzyna Kaniewska (r. 1788 k. 60).
G. Stacholski Stefan — Józefa Sienkiewicz (r. 1794 k. 25).
M. Stachowski Mikołaj — Marjanna Barwulska (r. 1766 k. 258 v).
G. Stanisławski Józef — Małgorzata Masłowska (r. 1793 k. 10).
Nob. Stanisławski Jan — Marja Perkowska (r. 1801 k. 74).
Nob. Stankiewicz Grzegorz — Anna Wiśniewska (r. 1802 k. 81 v).
G. Stefanicki Michał — Małgorzata z Walińskich Chotecka (r. 1785 k. 15 v).
Nob. Stępnowski Józef — Marja Ostrowska (r. 1804 k. 131).
Nob. Stokański Ignacy — Agnieszka Grabowska (r. 1800 k. 63).
G. Stokowski Mateusz — Róża Strusiowa (r. 1777 k. 98).
M. D. Strzałkowski Franciszek — Katarzyna Pieńkowska (r. 1770 k. 21 v.).
G. Strzelecki Tomasz — Anna Kozłowska (r. 1793 k. 21).
G. D. Strzyżewski Franciszek — Kunegunda Radwańska (r. 1794 k. 30).
G. Stutkowski Piotr — Justyna Rutkowska (r. 1801 k. 73 v.).
G. Stypułkowski Jakób — Katarzyna Rokicka (r. 1766 k. 244 v.).
Nob. Stypułkowski Stanisław — Aleksandra Targońska (r. 1780 k. 141).
Nob. Stypułkowski Józef — Antonina Wiśniewska (r. 1792 k. 7).
Nob. Stypułkowski Wojciech — Anastazja Zarzyńska (r. 1765 k. 212).
Gen. Stypułkowski Franciszek — Agnieszka Komorowska (r. 1802 k. 89 v.).
Nob. Suchocki Szymon — Ewa Cymerman (r. 1805 k. 144 v.).
M. Suffczyński Antoni — Paulina Puławska (r. 1780 k. 160).
G. Sulikowski Ignacy — Antonina Sobolewska (r. 1795 k. 34).
Nob. Suski Walenty — Józefa Karczewska (r. 1799 k. 60).
Nob. Świderski Adam — Konstancja Bałdowska (r. 1801 k. 70 v.).
P. I. D. Świderski Antoni — Marja Domasławska (r. 1769 k. 18).
Nob. Świerczyński Jakób — Katarzyna Klingowa (r. 1770 k. 20).
G. Świerczyński Michał — Małgorzata Kłopotowska (r. 1768 k. 2 v.).
G. D. Święcki N. — Marjanna Siemieńska (r. 1764 k. 202).
G. Szabłowski Mikołaj — Helena Gurowska (r. 1786 k. 33 v.).
G. Szamsoni Andrzej — Dorota Polkowska (r. 1774 k. 71 v).
G M. D. Szczerbicki Jakób — Konstancja Gogurska (r. 1791 k. 83).
Nob. Szczepanowski Józef — Barbara Kubicka (r. 1764 k. 212).
G. Szczepanowski Michał — Marja Aleksandrowicz (r. 1794 k. 23).
D. Szczygielski Roch — Felicja Wesołowska (r. 1778 k. 119).
M. Szeptycki Ignacy — Ewa Bratoszewska (r. 1765 k. 218 v).
Nob. Szłopiński Kazimierz — Elżbieta Mianowska (r. 1788 k. 58).
G Szmydzieński Jakób — Franciszka Osińska (r. 1765 k. 217 v).
Nob. Szostkowski Wojciech — Marjanna Berenzowa (r. 1765 k. 214).
Nob. Szpakowski Józef — Joanna Lutomska (r. 1774 k. 64).
G. Szpilowski Hilary — Marja Patryńska (r. 1789 k. 63).
Nob. Sztreitleben Grzegorz Fryderyk de — Joanna Kraska (r. 1772 k. 41).
Nob. Szulecki Antoni — Marja Rydzińska (r. 1801 k. 70).
G. M. D Szumowski Ignacy — Magdalena Dzierzkowska (r. 1791 k. 82 v).
Nob. Szuszcewicz Ignacy — Ludwika Gurska (r. 1800 k. 68).
G. Szuszkowski Jakób — Karolina Kotlińska (r. 1777 k. 98 v.).
G D. Szwaiczewski Marcin — Teresa Rożańska (r. 1766 k. 244 v.).
G. Szwięszkowski Antoni — Małgorzata z Zielińskich Kamińska (r. 1794 k. 30).
Nob. Szycz Józef — Marja Białobrzeska (r. 1799 k. 58).
I. M. D. Szymanowski Dyzma — Marjanna Szołowska (r. 1763 k. 197 v.).
Nob. Szymanowski Godfryd — Józefa Kaznicówna (r. 1801 k. 70).
Nob. Szymanowski Michał — Ewa Zielińska (r. 1792 k. 3).
G. Szymoński Walenty — Julja Bzowska (r. 1796 k. 39).

G.	Targoński Michał — Marja Leopoldówna (r. 1778 k. 119 v.).
G. D.	T rnawiecki Felicjan — Agnieszka Zielińska (r. 1774 k. 69 v.).
G. M. D.	Tarnowski Józef — Helena z Chalewskich Podczaska (r. 1802 k. 87).
G. D.	Tarnowski Józef — Marja Zwolińska (r. 1806 k. 159).
M. D.	Teri Antoni — Anna Rochin (r. 1765 k. 221).
M. D.	Thevenot de Tamny Filip—Marja Hebrael Gratianopoli (r. 1769 k. 11 v.).
G.	Thuillier Franciszek—Marjanna de Klein (r. 1766 k. 248 v.).
G.	Tolkmit Jan — Marjanna Rangowska (r. 1779 k. 130).
G.	Tomaszewski Ignacy — Elżbieta Tyszka (r. 1788 k. 52).
G.	Toporowski Józef — Salomea Krzyżewska (r. 1786 k. 36).
G.	Toupet Ludwik — Katarzyna Wiklińska (r. 1781 k. 165).
G.	Trafliński Felicjan — Domicella Ulrich (r. 1765 k. 221).
III. D.	Trębicki Antoni—Marja Czerska (r. 1791 k. 86).
G. D.	Trzciński Szymon — Regina Drążewska (r. 1793 k. 18).
G.	Trzebiatowski Franciszek — Antonilla Zagrzebska (r. 1791 k. 91 v.).
G.	Turowski Kazimierz — Anna Trzcińska (r. 1790 k. 72 v.).
Nob.	Turski Józef—Marja Zaniewicz (r. 1803 k. 115 v.).
G. D.	Twarowski Daniel — Helena Trzcińska (r. 1805 k. 141).
G.	Tworowski Baltazar—Juljanna Neybert (r. 1802 k. 77 v.).

d. c. n.

Zagadnienia i Odpowiedzi.

Zagadnienie Nr. 190.

Czyją była córką, wnuczką i prawnuczką po mieczu i po kądzieli żona zmarłego ok. 1776 r. Mikołaja Łempickiego, podczaszego gostyńskiego, matka Antoniego Łempickiego wł. Żarnowy, Józefy z Łempickich Franciszkowej Zakliczyny i Magdaleny z Łempickich Józefowej Łobarzewskiej.

Z metryk wiadomo tylko że „dapiferissa gostynensis“ miała na imię Katarzyna. Boniecki wymienia tylko ogólnikowo sukcesorów Mikołaja występujących w Krakowskiem 1776 r. Wywód Antoniego Łempickiego z 1782 r. nie daje również odpowiedzi na to pytanie.

St. Oczkowski.

Zagadnienie Nr. 191.

Czyją córką, wnuczką, prawnuczką po mieczu i po kądzieli była Magdalena Awedykówna (Awedykowiczówna) 3-o voto żona Abrahama-Stanisława Przyłęckiego (Castr. Crac. 1677 r. lib. 297/B p. 2426). Rodzina Awedyków pochodzenia ormiańskiego, wydała w Krakowie w XVIII w. kilku lekarzy i profesorów tamt. Akademji. Żernicki podaje (Der Poln. Adel, tom I, str. 35) rodzinę Awedix, składającą 1798 homagium Prusom w ziemi warszawskiej. Jakiego herbu wzgl. gmerku używali ci Awedykowie?

St. Oczkowski.

Zagadnienie Nr. 192.

Jakim herbem pieczętowała się wygasła rodzina Sieńskich vel Seńskich, gałąź książąt Smoleńskich szczepu Ruryka na Białej Rusi w 16 wieku, cytowana w Borkowskiego Spisie str. 391 oraz Bonieckiego Poczcie Rodów str. 313.

Jakim herbem pieczętowali się Sieńscy vel Sińscy cytowani w Kętrzyńskiego — O ludności polskiej w Prusiech niegdyś Krzyżackich str. 353 oraz w Żernickiego—Der Polnische Adel II str. 337.

Z. C.

Odpowiedź na zagadnienie Nr. 161.

Cieszkowska Rozalja h. Zerwikaptur była z domu Długońska (a nie Długokońska), jak o tem świadczą: metryka jej ślubu i zgonu oraz metryki urodzenia jej synów, zwłaszcza Józefa, naczelnika kopalń Okręgu Gór. Zach. Według metryki ślubu, pochodziła ze wsi Ryczyska (par. Zwola) na Podlasiu.

Myli się i w innych szczegółach Boniecki (idąc za p. Stan. Cieszkowskim i błędnym wy-

wodem w Heroldji): Franciszek C., ojciec powyższego Józefa, był w rzeczywistości synem Andrzeja i Teresy Boguckiej, miał jedną tylko żonę (powyższą), a wreszcie Józef, syn jego, ożeniony był z Florentyną Ksawerą Grabowską h. Jastrzębiec a nie z Drozdowską (dokumenty rodzinne).

Kryspin, Wiktor C. nie byli nigdy braćmi powyższego Franciszka a Antoni Józefa. Antoni był synem Franciska C. h. Dołęga, podstolica stężyckiego i Salomei Jamiołkowskiej (według metryk w Aktach b. Heroldji).

J. D.

Odpowiedź na zagadnienie Nr. 187.

Tomkowiczowie byli h. Przyjaciel. Józef T. syn Antoniego i Duninówny, ożeniony był z Marjanną z Jankowskich. Zmarł 1817 r. Pozostawił wdowę Marjannę i córkę Zofję, która była już wówczas żoną Antoniego Jankowskiego, pułkownika 1 p. strzelców konnych, później szefa generała. Zob. Niesiecki—Bobrowicz X, 442, Boniecki VIII, 208, Uruski V, 359. Bliższe informacje w Archiwum Ziemskiem w Krakowie.

B-a.

Członkowie Polsk. Tow. Heraldycznego.

Przystąpili w charakterze Członków Zwyczajnych do Oddziału Warszawskiego z dniem 1 stycznia 1934, wpłacając wpisowe po zł. 5 — (do Zarządu Głównego P. T. H.):

Chwalibińska Mgr. Jadwiga, Tarnów, ul. Krasińskiego 6.

Składkę członkowską za rok 1934 wpłacili po 24 zł.:

b) do Oddziału Warszawskiego: Chwalibińska Jadwiga, Czyżewski ks. prał. Florentyn, Dunikowski Dr. Juljusz, Jasiński-Sas Zygmunt, Jełowicki-Bożeniec Stefan, Kozłowski-Boleścic Stan. Aleks., Olszowski Karol, Popławski ks. Seweryn, Przezdziecki hr. Rajnold, Radoszewski Michał, Wehr Dr. Witold.

Upraszam o wpłacanie składek członkowskich za rok 1934 w wysokości 24 zł. na odnośne konta Oddziałów P. T. H. do P. K. O.

Jerzy Odrowąż-Pieniążek.
Skarbnik P. T. H.

Résumés français des articles.

Le recherches généalogiques par **St Kętrzyński.**

Une charte inconnue de 1344 du roi Casimir le Grand est le point départ pour les considerations généalogiques ulterieures. Cette charte nous donne des details jusqu'aujourd'hui ignorés sur la mort du roi Ladislas Łokietek en 1333. Elle sera aussi la base pour les chapitres, qui vont suivre: sur la mort de Ladislas Łokietek, comme sur la famille Doliwa Szyrzyk, originaire de Cuyavie.

Les dignitaires et fonctionnaires du territoire de Dobrzyń aux XIV-e et XV-e siècles par le **comte Sigismond Lasocki.**

Suite de l'article commencé au numéro précedent.

Les registres matrimoniaux de la paroisse de la Sainte-Croix à Varsovie (1763 — 1807).

Extraits publiés par **Zbigniew Belina-Prażmowski** (Suite).

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: **Oskar Halecki**, zastępca: **Zygmunt Wdowiszewski.**
Członkowie komitetu redakcyjnego: **Stanisław Kętrzyński i Józef ks. Puzyna.**

Wydawca: Oddz. Warsz. Pol. Tow. Herald. w osobie S. Kętrzyńskiego.
Druk L. Nowaka w Warszawie, Warecka 12, tel. 244-99.